Minister
Klimatu i Środowiska

DLŁ-WNO.050.18.2025.BW
3754928.15007671.12098768
Warszawa, 07-05-2025

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu RP

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na oświadczenie złożone przez Senatora RP Sławomira Rybickiego w dniu 14 kwietnia 2025 r. w sprawie ochrony lasów i prac nad pilotażowym procesem wyznaczania lasów o wiodącej funkcji społecznej w największych aglomeracjach (BPS/043-32-791/25), przedstawiam poniższe informacje.

Dokumentem będącym podstawą kierunkowych działań Ministerstwa Klimatu i Środowiska na rzecz wzmacniania lasów cennych przyrodniczo i ważnych społecznie są Wytyczne i Rekomendacje Ogólnopolskiej Narady o Lasach (ONoL)[1]. Zgodnie z wypracowanym kompromisem, wyłączanie kolejnych drzewostanów z funkcji pozyskania drewna jest rozłożone w czasie (etapowane) i poddawane bieżącej analizie pod kątem skutków społeczno-gospodarczych. Dobór metod prowadzenia gospodarki leśnej zostanie ukierunkowany na trwałe wzmocnienie funkcji pozaprodukcyjnych – przyrodniczych oraz społecznych, w oparciu o bogaty dorobek polskiej nauki i praktyki leśnej.

Docelowo, wyłączenia z pozyskania obejmą co najmniej 14% powierzchni leśnej Lasów Państwowych do roku 2030. Na pozostałym obszarze wprowadzone zostaną ograniczenia i modyfikacje w sposobie prowadzenia gospodarki leśnej. W rezultacie, ok. 20% powierzchni leśnej Lasów Państwowych zostanie uznane za obszary o wiodącej funkcji przyrodniczej i społecznej, co stanowi realizację wspomnianej obietnicy.

[1] Z Wytycznymi i Rekomendacjami ONoL – dokumentem zatwierdzonym przez Ministra Klimatu i Środowiska 31 grudnia 2024 r. można zapoznać się na stronie internetowej Ministerstwa Klimatu i Środowiska https://www.gov.pl/web/klimat/wytyczne-i-rekomendacje-onol. Dokument nie stanowi źródła prawa, lecz zbiór kierunkowych wytycznych

Telefon: (+48) 22 369 29 00
info@klimat.gov.pl
www.gov.pl/klimat

ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa
Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Działamy zgodnie z EMAS - zarządzając instytucją, dbamy o środowisko

Poniższa tabela wskazuje minimalne progi do osiągnięcia w kolejnych latach realizacji procesu, wg % powierzchni leśnej Lasów Państwowych[2]:

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lasy o wiodącej funkcji przyrodniczej i społecznej	8%[3]	12%	16%	20%	20%	20%	20%
Lasy objęte ochroną ścisłą w rozumieniu *Unijnej strategii ochrony bioróżnorodności 2030*[4]	b.d.	9%	10%	11%	12%	13%	14%

Na wielkość obszaru wyłączonego z pozyskania drewna wpływ mają postanowienia moratorium z 11 stycznia 2024 r. (z późniejszymi zmianami), a także inne polecenia i decyzje Ministra Klimatu i Środowiska.

W dniu 1 stycznia 2025 r. Pani Minister Paulina Hennig-Kloska poleciła Dyrektorowi Generalnemu Lasów Państwowych zidentyfikować oraz zabezpieczyć pulę drzewostanów, umożliwiającą realizację indykatywnych celów przyjętych w Wytycznych i Rekomendacjach ONoL w zakresie objęcia ochroną starolasów. Zgodnie z przyjętymi założeniami, od 1 stycznia 2026 r. powierzchnia ekosystemów leśnych chronionych w formie starolasów, poza rezerwatami, powinna wynosić nie mniej niż 1% powierzchni Lasów Państwowych, a od 1 stycznia 2027 r. – co najmniej 2% powierzchni lasów w Polsce.

Wstrzymanie cięć w projektowanych i proponowanych rezerwatach przyrody, na podstawie polecenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 10 stycznia 2025 r., obowiązuje do końca 2027 r. Dalsze utrzymanie wyłączenia obszarów, których potencjał nie zostanie zweryfikowany w tym terminie, wymaga dodatkowych uzgodnień. Wstrzymanie cięć dla danej powierzchni (w całości lub części potencjalnego rezerwatu) kończy się z chwilą stwierdzenia przez właściwą regionalną dyrekcję ochrony środowiska, że dany obszar nie posiada cech uzasadniających utworzenie rezerwatu.

Obowiązują także:

- Zarządzenie nr 87 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących ograniczenia stosowania rębni i cięć zupełnych w PGL LP;

[2] W tym powierzchnie znajdujące się w obecnie w zarządzie LP, które znajdą się w obszarze nowych i rozszerzanych Parków Narodowych.
[3] Dane szacunkowe.
[4] Zgodnie z założeniami przyjętymi w *Unijnej strategii ochrony bioróżnorodności 2030* ścisłą ochroną należy objąć co najmniej jedną trzecią obszarów chronionych, czyli 10% obszarów lądowych i 10% obszarów morskich w Unii Europejskiej. Jest to również zgodne z proponowanym celem globalnym. Zgodnie z *Unijną strategią ochrony bioróżnorodności 2030*, ścisła ochrona niekoniecznie musi oznaczać, że dany obszar staje się niedostępny dla ludzi. Jej celem jest natomiast pozostawienie naturalnych obszarów w stanie zasadniczo niezakłóconym, z poszanowaniem ich wymogów ekologicznych.

- Zarządzenie nr 11 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w sprawie ustalenia kierunkowych wytycznych dotyczących prowadzenia gospodarki leśnej w nadleśnictwach puszczańskich.

Obecnie wyłączeniem z gospodarki leśnej objęte jest już około 8% powierzchni Lasów Państwowych. Obejmuje to m.in. powierzchnie referencyjne, bardzo strome stoki oraz strefy ochrony gatunkowej. Trwają prace specjalnego zespołu geomatyków Ministerstwa Klimatu i Środowiska oraz Lasów Państwowych nad zmapowaniem powierzchni aktualnie wyłączonych z gospodarki leśnej oraz przyrodniczych kryteriów opisanych w Wytycznych i Rekomendacjach ONoL.

Informuję również, że prowadzone są prace przygotowawcze w kontekście zmian legislacyjnych związanych ze wzmocnieniem ochrony lasów. Ministerstwo Klimatu i Środowiska pracuje nad przeniesieniem części rozwiązań ONoL do ustaw: o lasach[5], o ochronie przyrody[6] oraz rozporządzenia o lasach ochronnych[7].

Trwają zaawansowane prace nad nowelizacją ustawy o lasach w zakresie regulacji dotyczących planów urządzenia lasu. Celem projektowanych przepisów jest wskazanie na możliwość prowadzenia gospodarki leśnej wyłącznie na podstawie zatwierdzonych planów oraz zapewnienie ich zgodności z wyrokami Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o lasach oraz ustawy o ochronie przyrody (UD61), wdrażający wyrok TSUE z dnia 2 marca 2021 r. w sprawie C-432/21 oraz wyrok z dnia 17 kwietnia 2018 r. w sprawie C-441/17, został zmodyfikowany w związku z licznymi uwagami zgłoszonymi w toku uzgodnień międzyresortowych, opiniowania i konsultacji publicznych. W pierwszych dniach maja zostanie on ponownie zostanie skierowany do uzgodnień międzyresortowych, opiniowania i konsultacji publicznych. Wprowadzenie rekomendowanych zmian przyczyni się do zwiększenia transparentności procesu planistycznego, jak również do lepszego dostosowania gospodarki leśnej do wyzwań związanych ze zmianami klimatycznymi.

W latach 2025–2026 zostaną wznowione i kontynuowane prace nad Narodowym Programem Leśnym, który stanowić będzie podstawę długofalowej strategii rozwoju leśnictwa w Polsce. Dokument ten zostanie opracowany w sposób partycypacyjny, z udziałem różnych środowisk – Lasów Państwowych, właścicieli lasów innych form własności, przedstawicieli świata nauki oraz organizacji społecznych. Wspólnym wysiłkiem możliwe będzie wypracowanie optymalnych, zrównoważonych rozwiązań dla przyszłości polskich lasów.

Przechodząc do kolejnej kwestii, informuję, że lokalny zespół do spraw lasów o wiodącej funkcji społecznej w Trójmieście zakończył prace, z których do Ministerstwa Klimatu i Środowiska wpłynął raport, przekazany przez Wojewodę Pomorskiego. Po jego analizie (jak również analizie raportów pozostałych lokalnych zespołów), Ministerstwo Klimatu

[5] Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 530).
[6] Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 1478).
[7] Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej z dnia 25 sierpnia 1992 r. (Dz.U. Nr 67, poz. 337).

i Środowiska powołało ekspercką grupę roboczą która na początku br. opracowała projekt wytycznych prowadzenia gospodarki leśnej w lasach o wiodącej funkcji społecznej. Na ich podstawie w 2025 roku planowane są dodatkowe konsultacje na poziomie nadleśnictw, w modelu partycypacyjnym, z udziałem przedstawicieli wszystkich zainteresowanych stron. Spotkania te będą prowadzone przez niezależnych facylitatorów, w oparciu o zmodyfikowane zasady, które zapewnią dialog o lasach i wypracowanie uzgodnień. Już w maju zostanie ogłoszony szczegółowy harmonogram prac i wszystkie dokumenty związane z procesem. Dalsze prace nad dokończeniem pilotażu będą koordynowane i wspierane merytorycznie przez Instytut Ochrony Środowiska, zaś jego finalizacja planowana jest na koniec 2025 roku.

Zaznaczam, że uzgodnienia lokalnych zespołów są formą umowy społecznej, która docelowo znajdzie utrwalenie zarówno w obecnych, jak i przyszłych planach urządzenia lasu, stanowiących podstawę prowadzenia gospodarki leśnej w lasach Skarbu Państwa zarządzanych przez Lasy Państwowe. Resort pracuje również nad zmianami legislacyjnymi, które utrwalą wyniki prac lokalnych zespołów.

Prowadząc wskazane powyżej działania, Ministerstwo Klimatu i Środowiska uwzględnia oczekiwania różnych grup interesariuszy (włączając w to liczne wnioski mieszkańców miast i samorządów w zakresie szybkiego wzmocnienia funkcji społecznych lasów w aglomeracjach objętych pilotażem), obowiązujące przepisy prawa oraz aktualny stan zdrowotny lasów.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Mikołaj Dorożała
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów